

Розглядаючи системи, що історично передували виникненню логістичної системи можна відзначити, що концепція менеджменту була налаштована на найбільш ефективне використання ресурсів, які було придбано підприємством. Економічний ефект за цієї системи виникав у наслідок спрацьовування ефекту «економії на масштабі». За часів реалізації концепції маркетингу, акцент робився на оптимізацію витрачання ресурсів під конкретного споживача. Маркетинг надавав підприємствам змоги подолати кризу перевиробництва, що підвищувало ефективність використання матеріальних і фінансових ресурсів.

За часів логістичної концепції підприємство робили акцент на оптимізацію використання усіх видів ресурсів. Однак підприємства закуповували тільки необхідні ресурси, по відносно стабільним цінам. Ефект реалізації цієї концепції можна було отримати внаслідок економії ресурсів (через їх оптимальне використання).

Однак, на нашу думку, за сучасних часів можна казати про перехід до ресурсної концепції управління. Зазначена концепція є логічним продовженням логістичної концепції, однак в її основі лежить той факт, що підприємство намагається отримати та пристосувати своє внутрішнє середовище до більш доступного (на ринку) ресурсу. Зазначена концепція дає змогу в умовах нестабільних цін на ресурси будувати підприємствам цільову функцію прибутку, в наслідок чого більш ефективно виконувати контрактні умови тощо.

На нашу думку, зазначена концепція має стати однією з найбільш актуальних для підприємств, діяльність яких у першу чергу пов'язана зі споживчим ринком, адже саме цей ринок є більш еластичним до зміни певних властивостей товару (без погіршення його якості). Підприємство, яке використовуватиме зазначену концепцію отримає не тільки можливість більшого цінового маневру, але і за рахунок більш швидкої заміни товарів. Однак основна складність її полягає у тому, що підприємство за умов її використання змушене постійно адаптувати виробництво до можливостей логістичних каналів.

УДК: 51:330

Т. С. Іванченко, канд. фіз.-мат. наук, доц. кафедри,
О. Є. Чепурна, викладач кафедри,
ММАЕ ОДЕУ

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Методи кластерного аналізу знаходять у даний час широке застосування, як у питаннях регіональної політики, так і при вирішенні багатьох виробничих питань підприємств, а саме формування дебіторської і кредиторської заборгованості, політики роботи з покупцями, стимулювання різних груп працівників підприємства.
The methods of cluster analysis find a wide use presently, both in the questions of regional policy and at the decision of many production questions of enterprises, namely forming of debtor and creditor debt, policy of work with buyers, stimulations of different groups of workers of enterprise

Як відомо зростання ВВП в останні кілька років відбувається в основному за рахунок збільшення валової доданої вартості у торгівлі, переробній промисловості, транспорті та зв'язку.

У той же час у сільському господарстві, мисливстві та лісовому господарстві спостерігалася зниження обсягів валової доданої вартості, а у добувній промисловості відбулося скорочення темпів її зростання.

Тому першочергова задача наукового пошуку, є питання знаходження і застосування на практиці нових шляхів відродження виробництва, соціально-економічного розвитку регіонів, враховуючи тенденції розвитку різних регіонів країни і відповідно застосовувати різні інструменти для його стимулювання. Найсучасніші дослідження регіонального розвитку показують, що джерелами і факторами економічного зростання територій є так звані кластерні механізми. Ефективність кластерної моделі регіонального розвитку перевірена і доведена міжнародним досвідом.

Вперше кластерний підхід у регіональній політиці був здійснений в Америці. Це кластер під назвою «Силіконова долина» в Каліфорнії. Всім відомий Голівуд — це також кластер успішного кіновиробництва за весь час його існування. Піонером європейських кластерів став італійський кластер, до якого належить компанія «Гуччі». Відомі кластери в області зв'язку і телекомунікацій у Хельсінкі, в аерокосмічній промисловості в Московському регіоні та багато інших кластерних утворень.

В Україні кластерні технології застосовували спочатку на Хмельниччині, а трохи згодом на Івано-Франківщині. Великі можливості впровадження кластерних механізмів має рекреаційна діяльність в окремих регіонах України, зокрема в Одеській області, яка має розвинену мережу водних, залізничних та автомобільних магістралей, особливе економіко-географічне розташування, багаті природно-кліматичні умови.

Не зважаючи на те, що теорія кластерів знаходить широке застосування в інвестиційній політиці та в створенні нових шляхів

розвитку виробництва в окремих галузях на регіональному рівні, на даний момент відсутня єдина науково обґрунтована методика, яка дозволяє встановити порядок визначення місця кожного регіону серед інших регіонів країни. Існуючі методики розрізняються за визначенням інтегрального показника, що використовується для побудови відповідної методики, за методами дослідження (використовуються методи встановлення рейтингів, введення рангових коефіцієнтів і т. д.) Наприклад, в якості інтегрального показника деякі автори використовують [1] рівень соціально-економічного розвитку та стан ділової активності, інші [2, 3] — рівень освоєння регіону, економічну ефективність суспільного виробництва і т. ін.

Автори статті розробили метод розрахунку інтегрального показника на основі кластерного аналізу, який дозволяє провести економічний аналіз з різних точок зору. В основі цього методу лежить порівняння суб'єктів підприємницької діяльності регіонів за певними показниками з умовними еталонними регіонами, які мають відповідно найкращі і найгірші результати за усіма порівняльними показниками за деякий період. Таким чином, точкою відліку для отримання рейтингової оцінки ділової активності підприємництва регіонів є не суб'єктивні припущення експертів, а об'єктивні результати за усією сукупністю порівнювальних об'єктів.

Було розроблено алгоритм визначення місця кожного регіону серед інших регіонів країни за рівнем певного інтегрального показника, тобто визначені основні етапи комплексної оцінки соціально-економічного розвитку регіонів.

Розглянутий метод надає широкі можливості для практичного застосування. В залежності від обраних початкових даних за допомогою наведеного алгоритму можна одержати оцінки різних сфер діяльності господарюючих суб'єктів (виробничу, фінансово-економічну, підприємницьку, інноваційну, соціальну, економічну, міжнародну діяльність). На підставі отриманих у процесі порівняння оцінок проводиться комплексний аналіз стану досліджуваних суб'єктів, визначаються тенденції і закономірності розвитку досліджуваних об'єктів, приймаються обґрунтовані управлінські рішення, направлені на забезпечення результативності виконання стратегії регіонального розвитку.

Література

1. Федулова Л., Хаустов В., Білич В., Порівняльна оцінка соціально-економічного розвитку регіонів з урахуванням ділової активності підприємництва. — Економіст. — 2006. — №2. — 82—85 с.
2. Смагин Б. И. К вопросу о методике определения интегрального показателя эффективности сельскохозяйственного производства. — Экономика сельского-хозяйственных и перерабатывающих предприятий. — 2002. — № 7. — С. 18—20.
3. Методика визначення комплексної оцінки результатів соціально-економічного розвитку регіонів (Постанова Кабінету Міністрів України від 4 лютого 2004 року №113).

УДК 65.011

М. С. Капаруліна, аспірантка,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ГОЛОВНІ ОЗНАКИ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ ЯК СКЛАДНИХ ПРОЕКТНО-ОБ'ЄКТНИХ СИСТЕМ

Розглянуті концептуальні основи визначення різновидів просторово-часових господарських систем. Визначені теоретичні аспекти системи управління підприємством як проектно-об'єктної системи з урахуванням інноваційних процесів.

Conceptual bases of determination of varieties of the spatio-temporal economic systems are considered. The theoretical aspects of control the system by an enterprise are certain as project-objective systems taking into account innovative processes.

Класичне розуміння системи як сукупності взаємопов'язаних елементів, безперечно, і сьогодні заслуговує на увагу як одне з фундаментальних положень теорії систем. Але у процесі застосування зазначеного аналізу до дослідження системи управління сучасним підприємством, яке характеризується більшою відкритістю та взаємодією із зовнішнім середовищем, на нашу думку, доречніше звернутися до підходу, запропонованого Я. Клейнером, який характеризується переходом від ендогенного до екзогенного розуміння системи. Відповідно до останнього, система є цілісною частиною оточуючого світу, що виокремлюється спостерігачем за просторовою або функціональною ознакою та в розрізі економіки представлена у вигляді підприємств, організацій, ринків, країн та інших видів економічних об'єктів. Склад соціально-економічних систем значно ширший та включає у себе інститути та інституційні сукупності, знання, процеси, проекти і т. д.